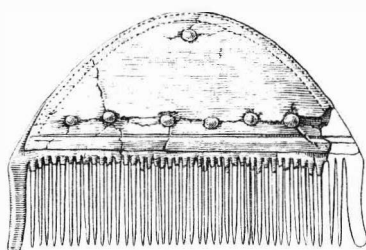

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1969

BRNO 1971

VRCHOLNĚ A POZDNĚ STŘEDOVĚKÉ NÁLEZY Z OSVĚTIMAN A MAŘATIC

(okr. Uherské Hradiště)

ROBERT SNÁŠIL, Slovákcké muzeum, Uherské Hradiště

Při zemních pracích roku 1969 byly zachyceny některé vrcholně a pozdně středověké nálezy na území katastru Osvětiman a Mařatic.

Osvětimany: V poloze „Březina“, p. č. 2704/8 byla při melioračních pracích vybagrována část středověkého čtvercového nepolévaného základního řádkového kachle. V blízkosti nálezu bylo vysbíráno i několik pozdně středověkých střepů.

V zahradě domu č. 102 byly prý před časem porušeny při úpravě svahu dvě pece. Předběžný průzkum ukázal, že jde o zbytek dvou vtesávaných hrnčířských pecí jeskynního typu, rámcově datovaných do vrcholného středověku.

Mařatice: V poloze „Na rybníku“ bylo při hloubení základů obytných budov porušeno několik pozdně středověkých kostrových hrobů, orientovaných SZ—JV. Zda nalezené železné křesadlo se vsazeným křemičitým hrotem bylo součástí některého z hrobů, nebylo již možné zjistit.

Die Funde aus dem hohen und späten Mittelalter von Osvětimany und Mařatice (Bez. Uherské Hradiště). Im Jahre 1969 kamen bei Erdarbeiten Funde aus dem hohen und späten Mittelalter zutage. In Osvětimany — der Teil einer quadratischen Elementartafelkachel (Flur „Březina“) und Reste zweier eingelassener Töpferöfen vom „Grubenofentypus“ (Haus Nr. 102). In Mařatice — der Teil eines Friedhofs (Flur „Na rybníku“). Alle Funde sind in das hohe und späte Mittelalter zu datieren.

ZÁCHRANA DVOU VOTIVNÍCH STŘEDOVĚKÝCH POMNÍKŮ V BRNĚ-BOHUNICÍCH

BORIS NOVOTNÝ, AÚ ČSAV Brno

(Tab. 41)

Na křižovatce starých středověkých cest, vedoucích ze Starého Brna z ulice Vinohradské přes Červený kopec směrem na Jihlavu a z Bohunic do Pisárků stály dva poškozené středověké votivní pomníky. Ty bývaly stavěny v místech přepadů a vražd pocestných. Jelikož tudy vede trasa nové silnice, směřující k nově budované nemocnici, byly oba pomníky přesunuty a provizorně umístěny u základního kamene nemocnice, v těsné blízkosti budov psychiatrické léčebny v Brně-Bohunicích.

Die Rettung zweier mittelalterlicher Votivdenkmäler in Brno-Bohunice. An der Kreuzungstelle zweier mittelalterlicher Wege, von denen der eine von der Weinbergstraße (Vinohradská ulice) aus Alt Brünn über den Roten Berg nach Jihlava führte und der zweite von Bohunice nach Pisárky, standen zwei mittelalterliche Votivdenkmäler, die wegen dem Bau der neuen Straße entfernt werden mußten. Man stellte sie beim Grundstein des neu errichteten Krankenhauses auf.

NOVĚ ZJIŠTĚNÁ PRAVĚKÁ SÍDLIŠTĚ V JIHOVÝCHODNÍM PODHŮŘÍ CHŘIBŮ

(okr. Uherské Hradiště)

ROBERT SNÁŠIL, Slovákcké muzeum, Uherské Hradiště

Při povrchovém průzkumu kopcovitého úpatí jihovýchodní části Chřibů bylo na úseku mezi katastru Buchlovic a Osvětiman objeveno v roce 1969 několik dosud neznámých pravěkých sídlištních lokalit. Na základě rozptylu střepového materiálu byly podle možností přibližně stanoveny plošné rozsahy a někdy i všeobecné tvary zástaveb jednotlivých sídlišť.

1. Buchlovic (okr. Uherské Hradiště), polní trať „Příčka“, p. č. 900/2 a část p. č. 1034, pod vrstevnicí 230, kultura volutová. Sídlíště se rozkládalo na ploše zhruba 300 × 50—60 m, přičemž jeho půdorys vytváří, shodně s průběhem části ohybu potoka nad jehož pravým břehem leží, podobu písmene J.

2. Buchlovice (okr. Uherské Hradiště), polní trať „Honěcko“, p. č. 893/1, kolem vrstevnice 230, halštatské. Sídliště, jehož půdorys se zdá být kruhovitý, se rozkládalo na ploše asi 50 × 50—60 × 60 m a leželo nad levým břehem potoka. Ve vzdálenosti 250—300 m od této lokality jižním směrem byly zjištěny na ploše asi 30 × 60 m a na vrstevnici 235 rovněž stopy halštatského osídlení.
3. Stříbrnice (okr. Uherské Hradiště), polní trať „Močidla“, mezi vrstevnicemi 230—232, kultura volutová, moravská malovaná, halštatská. Sídliště ležela v pruhu širokém 40—50 m a dlouhém asi 300 m. Zatím co sídliště kultury volutové bylo zjištěno v severní části pruhu a bylo překryto sídlištěm kultury moravské malované, bylo sídliště halštatské umístěné jednak v severní a jednak v jižní části téhož pruhu. Zdá se, že tu šlo patrně o dvě samostatné halštatské osady, jejichž současnost či následnost je zatím nepostizitelná. Lokalita s jednotlivými sídlišti leží při levém břehu bezejmenného potůčku.
4. Medlovice (okres Uherské Hradiště), polní trať „Pocestí“, p. č. 536/1, kolem vrstevnice 310, kultura lužická. Sídliště zabírající plochu asi 130 × 50 m má oválný půdorys. Leží nad příkrým levým břehem nedaleko prameniště medlovického potoka.
5. Osvětimany (okres Uherské Hradiště), polní trať „Díly“, p. č. 2622-23, 2629-30, 2635-37, 2638, 2642-43, 2648, mezi vrstevnicemi 269-270, kultura lužická. Sídliště oválného nebo téměř kruhového tvaru se rozkládalo na ploše větší než 3 ha. Nachází se nad strmým pravým břehem Klimenského potoka.

Neuentdeckte vorzeitliche Siedlungen im südöstlichen Vorland des Chřiby-Gebirges. Bei der oberflächliche Untersuchung des hügeligen Fußes des südöstlichen Chřiby-Gebirges entdeckte man im Bereich zwischen dem Gemeindegrund Buchlovice und Gemeindegrund Osvětimany 1969 einige bisher nicht bekannte vorzeitliche Siedlungsplätze. Sie liegen zwischen den Schichtlinien 230—310. Buchlovice: Linearbandkeramik und Hallstattkultur, Stříbrnice: Linearbandkeramik, mährische bemalte Keramik, Hallstattkultur, Medlovice: Lausitzer Kultur, Osvětimany: Lausitzer Kultur.

PRAVĚKÉ SÍDLIŠTĚ V TRATI „PADĚLKY“ V MORAVSKÉ NOVÉ VSI (okr. Břeclav)

ZDENĚK KLANICA, AÚ ČSAV BRNO
(Tab. 18)

Výrazná terasa na pravém břehu řeky Moravy je po celé délce od Lanžhota až k Hodonínu poseta pravěkými sídlišti. Husté a bohaté osídlení má kořeny již v neolitu a trvá bez patrnějšího přerušování až do současné doby.

V říjnu a listopadu 1969 byly při melioračních pracích v trati „Padělky od vody“ mezi Moravskou Novou Vsí a Mikulčicemi narušeny pravěké sídlištní objekty. Ve dnech 12.—20. listopadu provedli pracovníci expedice v Mikulčicích na nejvíce ohrožených místech záchranný výzkum, spojený s povrchovými sběry. V melioračních sondách bylo zachyceno a prozkoumáno jedenáct objektů (č. 1 až 11).

Podmínky pro výzkum sídlištních objektů v trati „Padělky od vody“ nejsou příznivé, neboť podloží pokrývá mocná vrstva černého humusu. Jen nehlubší objekty zasahují svým dnem do podloží, jejich výplň se však od okolních vrstev nijak neliší. Nálezy pocházející z horizontu nad dnem objektu nemůžeme považovat za nálezy celky, protože neznáme hranici mezi výplní objektu a vrstvou, která je porušena orbou.

Jedním z nejlépe zachovaných objektů byla chata se šesti kůly. Vzdálenost mezi středy krajní dvojice kůl činí 220 cm, prostřední dvojice 250 cm a u třetí dvojice 200 cm. Délka objektu je tři metry. V jeho výplni se našly bronzové ozdoby, množství keramiky římskobarbarské kultury, datované do 2. století a provinciální keramika. Na sídlišti byly dále získány zlomky keramiky, kamenné nástroje a další nálezy z doby pozdního neolitu, halštatu, latěnu, střední a mladší doby hradištní.

Die vorzeitliche Siedlung auf der Flur „Padělky“ bei Moravská Nová Ves (Bez. Břeclav). Die ausgeprägte Flußterrasse am rechten Ufer der March, die sich von Lanžhot bis Hodonín erstreckt, ist mit vorzeitlichen Siedlungen dicht besät. Schon im Neolithikum war sie reich besiedelt und ist es ohne merkliche Unterbrechung bis heute noch.

Auf der Flur „Padělky od vody“ führte man im November 1969 eine Rettungsgrabung bei Meliorationsarbeiten gestörter Objekte durch.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1969

Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor: Prof. dr. Josef Poulik, DrSc.
Redaktoři: Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhový
Překlady: H. Plátková, dr. R. Tichý
Kresby: Doc. dr. B. Klíma, B. Ludikovská, R. Skopal
Na titulní obálce: Kostěný hřebek z doby římské z Mořic (okr. Prostějov)
Tiskem: Grafia, n. p., Brno, provozovna 04, Gottwaldova 21
Vydáno jako rukopis — 450 kusů — neprodejné